

РЕЗЮМЕ

НА ПРОЕКТ НА ТЕРИТОРИАЛЕН ПЛАН ЗА СПРАВЕДЛИВ ПРЕХОД

НА

ОБЛАСТ КЮСТЕНДИЛ

Настоящото резюме е изготвено от екипа на НСОРБ на база публикувания за обществено обсъждане <https://www.strategy.bg/PublicConsultations/View.aspx?lang=bg-BG&Id=7007>, проект на Териториален план за справедлив преход (ТПСП) на област Кюстендил.

I.Процес на преход и определяне на най-засегнатите територии в рамките на държавата-членка:

Добивът на въглища и в Кюстендилска област все още продължава с пълния капацитет на ТЕЦ „Бобов дол“, като се използват местни въглища, поради което предстоящото въздействие върху работните места, декарбонизацията и прехода към неутралност по отношение на климата ще бъде значително през 2026 г., при липса на компенсаторни мерки.

Област Кюстендил е най-уязвима от гледна точка на социално-икономическите и демографските тенденции, тъй като процесът на постепенно прекратяване на добива на въглища и лигнитни въглища и на производството на електроенергия от въглища може да се проследи през последните две десетилетия. В същото време не е извършено планиране на нови работни места и икономически дейности.

В област Кюстендил най-засегнати са общините Бобов дол, Дупница и Кюстендил. Предвижда се обаче справедливият преход към неутрална по отношение на климата икономика да обхване цялата територия на област Кюстендил с акцент върху въгледобивния и енергийния сектор.

II.Територии, които се очаква да бъдат най-негативно засегнати от прехода:

За да се идентифицират най-засегнатите територии, през 2021 г. бе извършен анализ на шестте статистически региона в страната (NUTS 2), техните 28 административни области (NUTS 3) и съставлящите ги общини. Избрани и анализирани бяха и някои други показатели, пряко свързани със засегнатите работни места в промишлените предприятия, свързани с изкопаеми горива, включително:

- Емисии от енергийните отрасли;
- Производство на въглища;
- Производство на енергия.

Въз основа на това бяха определени три региона, които са най-силно засегнати от прехода и в които понастоящем е съсредоточено производството на въглища и енергия от въглищни ресурси:

Област	Население - общо, 2019 г.	Дял в общото население, 2019 г.	Обезлюдяване, 2010-2015 г.	Обезлюдяване, 2015-2019 г.
Кюстендил	116 915	2%	-12%	-7%
Перник	119 190	2%	-7%	-5%
Стара Загора	313 396	5%	-7%	-3%

Източник: РИС Доклад 3: Доклад за процеса на преход към неутралност по отношение на климата

Сравнителният анализ на демографските данни, профила на икономиката, Брутно добавената стойност (БДС) и засегнатите работни места показва, че **трите района са изправени пред общи тенденции и предизвикателства (напр. обезлюдяване, застаряващо население, доминиране на МСП), но с различен мащаб.**

Според данните, **териториалното разпределение на пряко засегнатите работни места е разнообразно на общинско ниво в област Кюстендил - най-голяма концентрация на засегнати работни места има в общините Бобов дол, Дупница и Кюстендил, докато останалите общини в областта са засегнати в по-ниска степен.**

Оценката на областно ниво определи засегнатите територии в следните три категории:

- общини с находища на въглища (лигнитни или кафяви) и минни дейности,
- общини, в които са разположени ТЕЦ на въглища,
- общини, донори на работната сила, която пътува.

Категоризацията на най-засегнатите територии показва, че **прекратяването на дейността на въглищните мини и ТЕЦ-овете засяга по-голяма територия, надхвърляща границите на конкретните общини, в които се намират тези предприятия.**

През 2020 г. работната сила на минните/енергийните предприятия е съсредоточена в област Кюстендил – 1.5 хил. служители, а само 0.1 хил. служители пътуват от други области. Най-засегнатите общини по отношение на загубата на работни места са:

- Дупница – 0.7 хил;
- Бобов дол – 0.5 хил;
- Кюстендил – 0.1 хил;
- Сапарева баня – 0.06 хил.

Най-засегнатите територии в Югозападния регион са: Територии с находища на лигнитни въглища, които понастоящем се експлоатират или вече са експлоатирани и се нуждаят от рекултивация (сектор Б по NACE rev. 2 (Номенклатурен код на икономическите дейности)) за преход към неутрална по отношение на климата икономика:

- Община Перник - находища и действащи въглищни мини;
- **Община Бобов дол - находища и действащи въглищни мини.**

Територии с ТЕЦ, които се нуждаят от рекултивация, промишлена реконверсия и технологично преминаване към друг енергиен източник (NACE rev. 2, сектор D) за преход към неутрална по отношение на климата икономика:

- Община Перник - местоположение на ТЕЦ „Република“;
- **Община Бобов дол - местоположение на ТЕЦ „Бобов дол“ (630 MW).**

Като основни донорски територии на пътуващата работна сила са общините Дупница, Кюстендил и Сапарева баня.

Преходът към неутрална по отношение на климата икономика ще се отрази на териториите в различни аспекти:

- **Мините ще се нуждаят от мащабна рекултивация, каквато досега не е имало в България.** Обикновено дейностите по рекултивация изискват участието на голям брой работници и отнемат дълъг период от време, като по този начин се създава алтернативно използване на наличния трудов ресурс от мините. Въглищните мини (открити или подземни) и прилежащите им терени са публична държавна собственост. Дружествата, които ги експлоатират, имат концесионни договори, но не притежават собственост върху земята;
- **Рекултивиранияте терени биха били подходящо място за алтернативни инвестиции - например фотоволтаици или кафяви площи, а не за земеделски площи/ земя;**
- **ТЕЦ „Бобов дол“ ще се нуждае от промишлена реконструкция и технологично преминаване към нулеви въглеродни източници на енергия, за да се намалят въглеродните емисии, за да продължи да функционира или да бъде спряна през 2026 г.;**
- **ВЕИ, които трябва да заменят ТЕЦ „Бобов дол“, капацитетът е изчислен на 630 MW - фотоволтаични, зелен водород, геотермални, вятърни турбини или биометан;**
- **Настоящата структура на работната сила, наета в секторите В и D на NACE, дава възможност за евентуално пренасочване към нови промишлени дейности (изискващи предимно средноквалифицирана работна сила).**

III. Оценка на икономическото, социалното и териториалното въздействие на прехода към неутрална по отношение на климата икономика на Съюза до 2050 г.:

Област Кюстендил е с най-неблагоприятните социално-икономически показатели в Югозападния регион. Областта е с лошо структуриран трудов ресурс, като през 2019 г. равнището на безработица е едно от най-високите в България (8.1%), а средната годишна заплата (5 846 евро) е значително по-ниска от средната за България

Кюстендил е на трето място по БДС сред всички области в България и на последно място в Югозападния район с 964 млн. лв. Освен това Кюстендил има малък дял в икономиката на региона на ниво NUTS 2 поради непропорционалния принос на София (столица). Областта е ориентирана към услугите по отношение на профила на заетата работна сила, като БДС от промишлеността е по-малко от една трета, а ~10% от БДС идва от селското стопанство. **Показателно е, че 20.4 % от БДС на областта идва от минния и енергийния сектор, а 17.8 % от населението в трудоспособна възраст е заето в тези или свързани с тях предприятия. Освен това ТЕЦ „Бобов дол“, разположена на територията на областта, е петият по големина генератор на емисии от СТЕ в страната. По-голямата част от БДС на областта (62%) идва от сектора на услугите, който включва и подсектори с висока въглеродна интензивност, като например транспорта.**

Една от основните характеристики на икономиката на областта е ниското ниво на преките чуждестранни инвестиции (ПЧИ). Налице е й непряко въздействие върху предприятията, които взаимодействат с компаниите от минния и енергийния сектор с доставки на специализирано минно оборудване, инструменти, резервни части и т.н., както и спомагателните дейности в минното дело (напр. възстановяване и третиране на отпадъци, административна дейност, транспорт и т.н.).

Ниските годишни заплати в областта (10 516 лв.) водят до стандарт на живот под средния за страната.

Кюстендил се нарежда сред областите с най-ниска работна сила в Югозападния регион с коефициент на икономическа активност 69.4%. Коефициентът на заетост е нисък, което се дължи на неблагоприятната икономическа среда в момента.

Област Кюстендил е с второто най-високо ниво на безработица в региона NUTS 2 – 7.31%. Лицата на възраст над 50 години имат най-висок дял сред всички регистрирани безработни - показател, който може да се влоши допълнително в резултат на прехода, тъй като броят на безработните ще се увеличи. Освен това 48% от всички безработни лица нямат квалификация (основни умения), 24% са специалисти, а 27% са професионално квалифицирани работници. **Следователно значителна част от всички безработни лица се нуждаят от професионална преквалификация, повишаване на квалификацията и основна квалификация.**

Над 70% от работната сила в област Кюстендил е с висше, средно и средно професионално образование, което предоставя възможности за заетост в секторите на средните и средно високите технологии, както и в сектора на услугите.

Процесът на преход изисква и прилагането на целенасочени мерки, за да се преодолее не само отрицателното въздействие на прехода към неутрална по отношение на климата икономика, но и агломерационната „сянка“ на столицата София. Понастоящем близостта до столицата не е фактор за растеж, а по-скоро причина за негативни тенденции като „изтичане на мозъци“, оттегляне на работна ръка и инвестиции и други регионални предизвикателства.

Затихващи и трансформиращи се сектори:

Секторите в област Кюстендил, са: добив на въглища, производство на енергия от въглища (в т.ч. електроенергия, топлинна енергия и пара), доставка на специализирано минно оборудване, инструменти, резервни части и др., както и спомагателни дейности в минното дело (напр. възстановяване и третиране на отпадъци, транспорт, административни дейности и др.).

Трансформиращите се сектори в област Кюстендил, които ще могат да се адаптират към неутрална по отношение на климата икономика, са **дейности и сектори, които ще бъдат веригата на доставки на чиста енергия и енергийна ефективност, в т.ч. соларни панели, електрическо оборудване и технически елементи за соларни панели, кабели, инвертори, алуминиеви рамки за фотоволтаични системи, хидролизатори за водород, допълнително оборудване за водороден газ и свързаната с тях инфраструктура, геотермално оборудване - тръби, вентили, автоматизация и др.** Понастоящем по-голямата част от двата вида оборудване - за добив на въглища и за ВЕИ - е предимно вносно и не се произвежда на местно ниво, което може да бъде изместено от трансформиращите се сектори.

По отношение на загубата на приходи в общинския бюджет има една община в областта, която ще бъде най-засегната от загубата на вноски от мините - община Бобов дол, която през 2020 г. е имала 44.16% от бюджета си, идващи от ТЕЦ „Бобов дол“.

В този контекст, подкрепата за икономическата диверсификация на районите следва да се съчетае с преквалификация и преквалификация на служителите от западащите/преобразуващите се сектори, за да отговорят на нуждите на пазара на труда в икономиката след прехода.

Неблагоприятната структура на уменията на работната сила може да се влоши допълнително от постепенното закриване на интензивни на емисии икономически сектори, което се отнася както за средно, така и за нискоквалифицираните работници. Добивът на въглища и производството на електроенергия от въглища в областта имат дълга традиция, което предполага, че много служители притежават набор от умения, свързани с индустрията в областта, и ще се нуждаят от преквалификация, повишаване на квалификацията и основна квалификация, за да отговорят на нуждите на бъдещата икономика.

Новите умения, които трябва да бъдат създадени, трябва да са свързани с чистата енергия и енергийната ефективност, в т.ч. слънчеви панели, електрическо оборудване и технически елементи за слънчеви панели, кабели, инвертори, алуминиеви рамки за фотоволтаични системи, електролизери за водород, допълнително оборудване за водороден газ, геотермално оборудване - тръби, клапани, автоматизация и др.

Освен това всички останали активни икономически сектори следва да бъдат подкрепени, за да създават нови работни места и да прилагат мерки за декарбонизация, като например производство на чиста енергия и мерки за енергийна ефективност, инсталиране на оборудване с по-голям капацитет и намаляване на емисиите на парникови газове и др.

IV. Потребности и цели за развитие до 2030 г. с оглед на постигането на неутрална по отношение на климата икономика на Съюза до 2050 г.

Най-важният ефект от прехода ще бъде резултат от закриването на минните и енергийните предприятия, работещи на въглища и по-специално ТЕЦ „Бобов дол“. Това ще доведе до значително намаляване на емисиите на парникови газове през 2026 г. и ще изисква инвестиции в МСП в приоритетни сектори, образование, преквалификация, повишаване на квалификацията.

За да се справи с някои от предизвикателствата на прехода, област Кюстендил е подписала меморандум за партньорство с Националната компания „Индуриални зони“, който предвижда създаването на индустриални паркове - доставчици на домакинства за инвеститори в МСП. Следните икономически дейности могат да се считат за достъпни за област Кюстендил: предприятия за преработка на храни (пресни плодове и зеленчуци, консервирани храни и др.), текстилна промишленост, инсталации за биогаз (биометан), производство на обувки, спортно оборудване и др.

Област Кюстендил разполага и със значителен фотоволтаичен, вятърен и геотермален потенциал, както и с потенциал за зелен водород. Така например в община Сапарева баня се намира геотермалният извор с най-високата температура на Балканите - 103,50 С. В град Дупница изворът се използва като източник на отопление за редица обществени сгради. В момента се проучва трети извор край съседното село Бистрица, както и в град Кюстендил.

Област Кюстендил има голям потенциал за създаване на медицински центрове за лечение на хронично болни или ранени, благодарение на чистия въздух и минералната вода.

Като се има предвид, че в региона няма висше учебно заведение и има само един земеделски институт, инфраструктурата за научноизследователска и развойна дейност в област Кюстендил е оскъдна. В тази връзка други преходни мерки, които следва да се осъществят, са съвместни научноизследователски и развойни дейности между академичните среди и бизнеса (напр. чрез инкубатори и индустриални клъстери). Такива ще доведат до развитие на нови знания, които са основа за въвеждане на нови технологии и иновации на продукти и процеси, а също така биха могли да бъдат места за повишаване на квалификацията и преквалификация.

Едно от основните идентифицирани предизвикателства е необходимостта от повишаване на техническия капацитет на заинтересованите страни (общини, МСП и др.) за подготовка и изпълнение на проекти, финансирани от ЕС. Поради това следва да се създаде агенция за регионално развитие, която да обединява и координира интересите на заинтересованите страни, така че те да поемат отговорността за процеса на преход.

V. Вид на предвидените операции и очакваният им принос за облекчаване на въздействието на прехода:

Инициативите в плана за действие за преход се вписват в **три стълба, които отразяват предизвикателствата и нуждите на област Кюстендил**. Те също така са в съответствие със стълбовете и принципите на ФСП, водещи до неутрална по отношение на климата икономика, опазване на околната среда и дългосрочна икономическа устойчивост.

СТЪЛБ 1: ИНДУСТРИЯ ЗА УСТОЙЧИВИ ЕНЕРГИЙНИ РЕШЕНИЯ

1. Рекултивация на минните терени: Рекултивацията на мините за лигнитни, включително чрез специално създадено държавно дружество, („Конверсия на въглищни региони“) изисква умения, сходни с уменията на най-пряко засегнатите от прехода работници както и управление на текущите дейности подобно на въглища паралелно с рекултивацията и планиране и подготовка на освободените терени за по-нататъшни промишлени дейности. Ограничаването на минната дейност, както и по-ранното от планираното затваряне на минните единици отразява по-ниско от планираното натрупване на финансиране за рекултивация на въглищни мини. Освен това наличните планове за рекултивация на въглищни мини не отразяват нуждите на новопланираните индустриални приложения. Следователно настоящите минни компании не са подходящи за управление на процеса на индустриален преход. **Планираното създаване на специално държавно предприятие, което да поеме рекултивацията на въглищни мини и да подготви инфраструктура за нови промишлени дейности, ще използва натрупаните досега средства за рекултивация на земя, но също така ще бъде бенефициент за подпомагащо финансиране, което ще покрива нуждите от подходящи дейности по закриване на минни дейност. Този подход ще осигури, че настоящите работници ще бъдат наети в този процес, за да се осигури стабилна заетост, докато получават допълнително обучение. Очаква се подкрепата да обхване разработването на концепция и цялостен план за рекултивация, както и изготвяне на необходимите проучвания, определянето на най-подходящите методи, в допълнение към действителната рекултивация и ренатурализация/ремедиация/ деконтаминация на терените.**

В съответствие с принципа „замърсителят плаща“, подкрепата ще се основава на концесионните договори, както и допълващо финансиране за по-нататъшна мелиорация на рекултивирани земи за специфични икономически дейности, като например развитие на индустриални зони, изграждане на ВЕИ мощности или устойчиво използване на земеделските земи. Мярката предвижда също така разработването на цялостен общ устройствен план съгласно Закона за устройство на територията, отнасящ се до терени и свързващи се с област Перник, които подлежат на рекултивация и прилагане на ново земеползване, промишлена реконструкция и т.н., вкл. необходимата екологична оценка.

2. Схема за подпомагане на изграждането на инсталации, сглобяване и рециклиране на ВЕИ и нови мощности за производство на енергия: Целта е да се привлекат инвеститори от МСП в областта на производството, да се осигури

алтернативна заетост и да се гарантира енергийният преход на България. Очаква се инвеститорите да създадат местни производствени мощности. Такива съоръжения могат да действат като привличачи други инвеститори за останалата част от региона и да генерират както преки, така и непреки ползи за заетостта. Очаква се те да изискват умения, тясно свързани с уменията на най-пряко засегнатите от прехода работници. Подкрепата ще се предоставя на открита и конкурентна основа. Тя може да включва както подкрепа за оперативни, така и за капиталови разходи. Те ще създадат МСП за НИРД, проектиране и инсталиране на геотермална енергия и други видове енергия, включително зарядни станции за водород и съхранение на енергия на базата на необходимата инфраструктура за водород.

3. Подкрепа за създаването на индустриален парк за чисти технологии (с нулеви емисии): Подкрепа за разширяване или създаване на индустриален парк, съсредоточен върху решения в областта на чистите технологии. Ще бъде предоставена и насърчавана подкрепа за специализация в подсектори с най-голям местен потенциал, като например ориентировъчно земеделие и производство на хранителни продукти и напитки, лека промишленост, туризъм и чиста енергия. Подкрепата ще бъде насочена към МСП и стартиращи предприятия. Предвидените допустими разходи включват създаването на външна свързваща и вътрешна техническа инфраструктура, както и на социални и административни съоръжения. По-специално подкрепата може да бъде насочена към съоръжения за местно производство и съхранение на електроенергия (включително индустриални паркове с нулеви емисии), решения за устойчива мобилност, центрове за създаване на мрежи, бизнес инкубатори, образователна инфраструктура и инфраструктура за грижи за деца, цифровизация и управление на отпадъците. Конкретната реализация на тази мярка може да включва създаването на нов индустриален парк, подкрепа за развитието на съществуващи индустриални зони в близост до Кюстендил и Бобов дол.

4. Схема за подпомагане на фотоволтаични паркове със съоръжения за съхранение на енергия и/или за производство на зелен водород и свързваща инфраструктура: Целта е да се използват уникални активи по отношение на консолидираната собственост върху големи площи, подходящи за инсталации за слънчева енергия и за производство и използване на зелен водород. Що се отнася до зеления водород, очаква се подкрепата да бъде насочена към технологии и механизми за производство, съхранение и доставка на водород в съответствие със стратегията на ЕС за водород за неутрална по отношение на климата Европа, включително доставка на оборудване и разработване на софтуер, изграждане на капацитет, обществени информационни кампании и мерки за повишаване на осведомеността. Очаква се въздействието върху заетостта да обхване както етапа на строителство, така и етапа на поддръжка, както и да обучи работници за проекти за ВЕИ, съхранение на енергия и водород в други райони на региона и страната.

5. Схема за подпомагане на използването на водород: Подкрепата ще бъде насочена към използването на водорода като средство за съхранение на енергия, топлинен и /или химически агент. Това включва производство и инсталиране на водородни електрически клетки, електролизери за газ ННО за обществено отопление,

транспорт и друго водородно оборудване, необходимо за прехода към водорода като енергиен източник.

6. Подкрепа за производството и разпространението на биогаз (биометан): Биометанът се използва като алтернативно гориво с ниски емисии и създаващо работни места, на базата на органични отпадъци - за промишлени или селскостопански цели. Схемата ще подпомогне намаляването на емисиите на парникови газове и ще интегрира управлението на селскостопанските остатъци в енергийните системи на региона.

7. Подкрепа за използването на геотермална енергия в региона за търговски цели и за централно отопление: Целта на тази мярка е да се разшири използването на този местен ресурс за други потенциални предприятия, като например производство, селско стопанство и производство на енергия, за да се катализират възможностите за достъпно и нискоемисионно производство и да се намали търсенето на електроенергия от местната икономика.

СТЪЛБ 2: СОЦИАЛНА ПОДКРЕПА И ПОДКРЕПА ЗА ЗАЕТОСТТА

1. Междурегионален център за професионално обучение и образование (ПОО) в област Кюстендил: Преквалификация и повишаване на квалификацията на работниците за новите работни места. Центровете ще бъдат фокусирани върху работата с миньори и хора, които идват от ТЕЦ-овете. Дейностите могат да включват картографиране на компетенциите на квалификацията, предвиждане на умения, придобиване на нови умения, подобряване на качеството на образованието и квалификацията, подкрепа за бъдещи умения, подкрепа за професионално обучение, обучение на обучители. По отношение на активното подпомагане на търсещите работа лица мерките могат да включват кариерно консултиране и услуги за подпомагане на намирането на работа. Специални мерки, които трябва да се обмислят за групите в неравностойно положение и за младежите. Един от центровете ще бъде специално посветен на процеса на рекултивация и други дейности за преход.

Преквалификация и повишаване на квалификацията на съществуващата работна сила и стимулиране на прехода на новоквалифицираните работници към друга работа.

o Компетенции в областта на цифровите технологии/ИКТ: разширяване на предлагането на обучения в областта на цифровите умения и ИКТ.

o Обучения, основани на търсенето (включително на работното място), за дейности в сектори с потенциал за растеж и професии, свързани с прехода към зелена икономика.

СТЪЛБ 3: РАЗНООБРАЗЯВАНЕ НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА

1. Диверсификация и адаптиране на предприятията към икономическия преход: Целенасочена подкрепа за местните предприятия, за да се адаптират към своите нужди и степен на развитие. Подкрепата може да включва закупуване на ново оборудване и осигуряване на специализирано обучение на персонала и за нематериални активи; мерки за енергийна ефективност, както и подкрепа за цифровизацията на предприятията. Ориентирано фокусът ще бъде поставен върху сектори, определени

като приоритетни за региона, като селското стопанство и производството на хранителни продукти и напитки, леката промишленост, туризма и чистата енергия, включително водорода и неговата инфраструктура за преход.

2. Център за научни изследвания и иновации: Тази мярка включва подкрепа за сътрудничеството между академичните среди и бизнеса чрез иновационен технологичен център, който ще осигури благоприятна среда за привличане на изследователи и кариерно развитие, както и първокласна инфраструктура за укрепване и надграждане на експертния опит и способностите за разработване на висококачествени научни резултати и превръщането им в иновативни продукти, системи и услуги. Този център също така ще предоставя целенасочена подкрепа за развитието на научноизследователската и развойната дейност в новосъздадени предприятия и ще осигурява подкрепа за пазарната реализация на техните изследвания, включително чрез регистрация на интелектуална собственост и развитие на екосистема (насърчаване на предприемачеството, консултантски услуги, бизнес инкубатори). Центърът ще се съсредоточи върху алтернативната енергия и водорода.

ХОРИЗОНТАЛЕН СТЬЛБ: ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ

- Техническа помощ на МРРБ като управляващ орган (УО) на ПРР 2021-2027 г. за ефективното управление и използване на ФСП. Индикативен неизчерпателен списък на допустимите дейности/ мерки, включително за управление, мониторинг, оценка, визуализация и комуникация:
  - Организиране на периодично обучение на персонала на заинтересованите страни, като работни срещи, учебни пътувания и семинари, насочени към обмен на опит и добри практики. Техническа помощ / консултантски услуги / специализирана експертиза от външни организации / експерти в отговор на специфичните нужди на бенефициентите;
  - Изследвания, предпроектни проучвания, проучвания на потенциала на МСП на областно ниво, други анализи и др. и набор от проекти, свързани с процеса на преход;
  - Подкрепа за добре функциониращ механизъм и изграждане на капацитет на ключови заинтересовани страни за улесняване на прехода към неутрална по отношение на климата икономика

VI. Механизми за управление:

Регионален механизъм за партньорство, чрез създаването на **Областна комисия по Справедлив преход (ОКСП) съвместно за област Кюстендил и Перник.**

ОКСП ще участва на ранен етап за подготовката на проектни фишове, доклади и анализа на постигането на целите на ФСП.

На местно ниво отговорните органи за ТПСП ще бъдат ОКСП за ФСП (със секретариат водещата община в съответните области).

За да се ангажира по-младото поколение в изпълнението на ТПСЦ, **периодично ще се организират семинари, кръгли маси и посещения на място за ученици от средните училища, студенти и млади висшисти.** Семинарите ще имат за цел да мотивират младежите да останат в региона и да участват активно в диверсификацията на местната икономика чрез различни инициативи за създаване на предприятия, научноизследователска и развойна дейност, образование и заетост.

Матрица за прилагане на ТПСЦ

Процес	Срок	Отговорен орган
Мониторинг	2 години	Комитетът за наблюдение на ПРР 2021–2027 г. за цялостния мониторинг на програмата Областните комисии по СП за конкретен мониторинг на ПСП на областно ниво
Отчитане	Годишно	МРРБ (УО на ПРР 2021–2027 г.), подпомагано от Областните комисии по СП, които изготвят доклади за развитието на ПСП на областно ниво
Преразглеждане и изменение	При необходимост	Областните комисии по ПСП и Националния съвет по ПСП (ръководен от МЕ) Допълнително одобрение от Комитета за наблюдение на ПРР 2021–2027 г.
Повторно внасяне <i>(като част от изменението на ПРР 2021–2027 г.)</i>	При необходимост	МРРБ <i>(УП на ПРР 2021- 2027 г.)</i>
Оценка <i>(като част от окончателния доклад за изпълнението)</i>	В края на плановете	МРРБ <i>(УП на ПРР 2021- 2027 г.)</i>